

Samfundets Behov skulde levere en eller anden Vare, og som havde sagt: Ja vel, vi er rede til at yde det til Samfundets Forbrug, vi beder blot om, at det maa blive leveret eller fremstillet paa den eller den Maade, saa tror jeg ikke, man vilde have faaet at se, at Regeringen ikke tog noget som helst Hensyn dertil. Endvidere var Forholdet jo det, som det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen) udtalte, at der var ingen Forarbejder gjort fra Regeringens Side, og der var kun levnet Rigsdagen ringe Tid til at beskæftige sig med det Grundlag, som Landbrugsudvalget havde opstillet. Efter Kornloven, som den er, vil der komme et meget stort Antal under Kontrol; jeg havde været ganske sikker paa, at henvend $\frac{3}{4}$ af Landmændene vilde være kommet under Kontrol, hvis vi ikke havde faaet den lykkelige Vejforandring; nu ved jeg ikke, om det bliver over eller under Halvdelen; og denne Kontrol vil blive meget vanskelig og naturligvis praktisk talt umulig at gennemføre. Den væsentlige Forskel, der var imellem det, der var ønsket fra Landboforeningernes Side, og det, der blev til Lov, var Ligningsgrundlaget, idet dette blev Jordværdien, og det har erfaringsmæssigt vist sig at være et slet Grundlag. Naar saa mange kommer under Kontrol, skyldes det ogsaa den Omstændighed, at vel er der stillet i Udsigt i Kornlovens § 3, at i visse Egne, hvor man havde svært ved at præstere Korn, fordi der blev avlet for lidt af det, skulde man have Lov til at levere det, der skulde leveres, i Kartofler i Stedet, idet der skulde leveres 4 Tdr. Kartofler for 1 Td. Korn, men eftersom der er Udsigt til i det hele kun at faa lidt Korn frem, mener man, at der maa slaas en Streg derover, og at Landmændene i de daarlige Egne ikke kan vente at komme til at levere Kartofler i Stedet for en Del af Kornet. Der er imidlertid stærkt Røre om det Spørgsmaal i Landet; der er holdt adskillige Møder, og det er mig bekendt, at Landboforeningerne agter at drøfte Stillingen i Fællesskab paa forestaaende Møder og eventuelt fremsætte Forslag til Ændringer. Om det vil vinde bedre Øre hos den høje Rigsdag og Regering end det oprindelige Forslag, skal jo Tiden vise.

Det er kun spredte Bemærkninger, jeg vil gøre. I Anledning af, at Kunstgødningsspørgsmaalet har været fremdraget, vil jeg stærkt understrege Betydningen af, at vi til den kommende Rugsaaning til Efteraaret ganske mangler Superfosfat. Man maa være klar over, at det vil betyde en meget mindre Rugavil næste Aar. Der er

ingen Tvivl om, at der vil være betydelige Arealer i Jylland, navnlig af raa og nyopdyrkede Jorder, som overhovedet ikke vil blive besaaet med Rug, fordi man erfaringsmæssigt ved, at det ikke nytter, og at det ikke betaler sig, naar man ikke har Superfosfat til Gødning. Men det er der vel ikke noget at gøre ved. Jeg tvivler ikke om, at Regeringen gør, hvad gøres kan, og fremdeles vil gøre, hvad gøres kan for at fremskaffe dette vigtige Gødningsstof. Salpeter staaer vi ogsaa usikkert overfor, hører jeg, da Forholdet der er det, at vi nu en Gang saa temmelig er gaaet i Staa; i hvert Fald har man ikke endnu nogen Vished i saa Henseende.

Jeg skulde i øvrigt mene, at Norge ogsaa vilde tage Kartofler som Byttemiddel for Salpeter. Men det blev jo noget af en Fiasko med Tegningen af Kartoffelarealer, idet der ved Fristens Udløb kun var tegnet 1 Mill. Tønder i Stedet for 6 Millioner. Det var vel til Dels, fordi man vilde bruge det i et vist politisk Øjemed, at det blev understreget og ført frem paa den Maade, som det blev. Jeg erindrer tydeligt, at det blev udtalt under Forhandlingerne her, at man ikke tilnærmelsesvis vilde faa det Kvantum Kartofler, naar man vilde drage en saadan Begrænsning, som man vilde af visse Grunde, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa.

Ministerens Oplæsning af et Brev, formodentlig fra en æret Partifælle, tillægger jeg meget ringe Betydning. Den ærede Minister vilde kunne faa oplyst, at ogsaa hans gode Partifæller har været med i stort Tal til at klage over Ansættelser til Kornligning; det er ikke enkeltvis Klager, der er fremkommet, men jeg har hørt, at der til flere Amtsnævn er indkommet ca. 90 Klager om Dagen, og det kom der ikke, hvis Folk var i Stand til at præstere den Ligning, der blev paalagt dem. Det er meget beklageligt, at man kræver mere af et Erhverv, end det er muligt at præstere; det virker demoraliserende. Jeg er overbevist om, at naar der ikke kræves mere, end det er muligt at præstere, vil man gøre sig Flid for at præstere, hvad der forlanges, og søge at undgaa al Kontrol. Der indsendes ogsaa samlede Klager over Revisionskommissionens Virksomhed. Denne Revisionskommission har jeg aldrig troet vilde faa nogen gavnlig Indflydelse, men der er snarere Fare for, at den gør Skade paa de Egne, hvor jeg er kendt. Det forekommer mig, at Revisionen foregaar paa den Maade, at de faar Opgørelser over Skyldkredsene, og saa sidder de herinde og strør om sig med Forhøjelser — ja, der maa vel ogsaa forekomme Nedsættelser,